PÄIVÄSTÄ TOISEEN

KOULUPÄIVÄKIRJA

Häpeä ja onnittelut

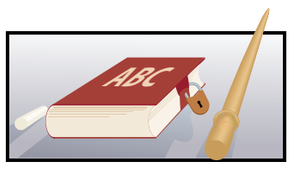

Ylioppilaslehti on sitten satavuotias. Ihan täytyi tarkistaa, milloin kirjoitin tuohon lehteen. Se oli 1970-luvulla. Löysin lainauksen Pekka Lounelan teoksesta Rautainen nuoruus (1976).

Ajattelin onnitella. Nyt kuuluu kuitenkin kummia tuosta sivistyslehdestä. Päätoimittajanainen teki toverinsa kanssa jutun, kun he bussimatkalla Helsingistä Turkuun tekivät housuunsa sen ihan ihtensä. Ja hihitykset päälle.

Journalismin eettisten normien tulkitsijat joutuvat päättämään, onko päätoimittajan bussimatkan kuvaus journalismia vai housuihinsa paskomista. Ehdotan, että kallistutaan jälkimmäiselle puolelle.

Tulevaisuus näyttäköön, onko heistä johtaviin arvoasemiin yhteiskunnassamme, niin kuin edeltäjistään.

Ratkaisun helpottamiseksi otan esimerkkejä elävästä elämästä. Vaimoni isovanhemmilta periytyy juttu, kun mies istui junassa hienon naisen vieressä ja puksautteli niin, että haisu levisi. Hän katsoi naista ja sanoi, että sano vaan mun syyksi jos häpeet.

Voihan olla, että housuunsa paskonut Ylioppilaslehden päätoimittaja sanoo samoin.

Tiedoksi, kun olen seurannut Suur-Saimaan kesämökilläni mäyrää, että siinäpä siisti metsäläinen. Se paskoo aina samaan paikkaan.

Sitten se tervehdys, tämä menee satavuotiaalle Ylioppilaslehdelle.

Olen vaimoni kanssa vetänyt vuosia Joutsenon Taidekesän luovan kirjoittamisen kursseja. Eräällä kurssilla vuonna 1937 syntynyt mies kirjoitti jopa kansantarinan arvoisen koulumuistelukirjoituksen teemasta häpeä.

Häpeä on vaikea tunteen laji. Sitä ei voi jakaa, nyökyttelivät kurssillamme olleet psykiatrian erikoislääkäri ja pappikin. Ehkä vain kirjallisuudessa, vaimoni sanoi keskustelussa tuolloin. Olen journalismin eettisten normien mukaan kysynyt luvan tekijältä tähän Ylioppilaslehden juhlaonnitteluun. Lähetän kirjoituksen myös Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkistoon.

Koulupäiväkirjan pitäjä onnittelee oheisella Joutsenon Taidekesän harrastajakirjoittajan tekstillä 100-vuotiasta Ylioppilaslehteä:

Häpeä

”Mä olin sellaanen yhyrentoista tai kaharentoista, neliännellä luokalla. Mulle tapahtuu kamala asia.

Mulla oli yöllä vatta kipiä enkä keriinny laskiämpärille kun multa tuli paskat housuuhin. Mä menin sellaasenani vaan nukkumahan hajuuneni, aluusvaatteesillani. En keherannu kertua aamulla mummulle ja Eilalle asiasta. Kyllä ne vähä ihimetteli, mitä varte haisoo.

Koulussa mä sitte pelekäsin, jotta asia tuloo ilimi, kun mä tunsin itteki melekoosen hajun. Tunnilla sitte ihimeteltihin, mikä luokas haisoo. Ehtoopäivällä opettaja pani Heleenan kiertämähän jokaasen oppilahan taa ja haistamahan niskasta. Mä olin ihan varma, jotta nyt mä paliastun. Mutta ihimeellistä oli, jotta Heleena ei tienny, kuka haisoo.

Mutta sitte tuli kaks käsityötuntia peräkkään. Niitä piti vanaha, ankara Vanamo-opettaja. Se haistoo heti, jotta luokas on ylimääräästä hajua. Se kävi jokaasen lähellä haistelemas. Silloon mä paliastuun. Mä pelekäsin, jotta se suuttuu kauhiasti ja rankaasoo ties kuinka. Mutta se oli rauhallinen ja sanoo jotta: Mene sinä Matti kotiin. Sinun ei tarvitse olla tänään enää koulussa.

Mä lähin kotia enkä keherannu kattoa ketää silimihin.

Seuraavana päivänä mä kyllä lähärin kouluhun, mutta en keherannu mennä sinne, vaikka meinasin. Mä menin vanhahan lukupaikkahani kaupanmäjellä, Sivun entisen pajan vintille. Sielä oli vanahoja sanoomalehtiä. Mä rupesin lukemahan Vaasoosta sariakuvia. Phantomista mä tykkäsin, mutta kyllä piti lukia muutaki, kun ne loppuu. Mä meinasin, jotta kyllä mä jo huomenna kehtaan mennä kouluhun. Sielä vintillä mä vietin sitte koko koulupäivän, ennenkun lähärin kotia.

Ensimmääseksi mä menin saunalle pesemähän itteni. Kyllä mummu ja Eila vähä ihimetteli, mutta ei ne sanonu mitää. Sitte mä olinki jo vähä rohkiampi huomista varte.

Matti Lautamäki
20.7.2006.”

MATTI SUMMANEN
on vantaalainen kirjailija ja opettaja.

matti.summanen@pp1.inet.fi

Ensimmäinen poniravikoulu Uudellemaalle

Poniravikoulujen tavoitteena on tutustuttaa lapsia ja aikuisia hevosiin ja raviurheiluun.

Uudenmaan alueen ensimmäinen Suomen Hippoksen alainen poniravikoulu avattiin viime viikonloppuna Lohjalla. Avajaisissa Leppämäki Farmilla tutustuttiin hevosiin ja poneihin sekä valjastamiseen ja ajamiseen.

Poniravikoulujen kuvaillaan olevan ratsastuskoulujen kaltaisia, mutta ratsastuksen oppilaat pääsevät ajamaan poneilla ja hevosilla.

”Poniravikoulujen tavoite on tutustuttaa lapsia ja aikuisia hevosiin ja raviurheiluun.”

”Suomen Hippoksen hyväksyntä poniravikoululle tarkoittaa, että koulu on tarkastettu ja se noudattaa määräyksiä muun muassa turvallisuuden suhteen”, sanoo Hippoksen nuorisovastaava **Elina Hirvonen**.

Lohjan poniravikouluun ovat tervetulleita sekä aikuiset että lapset. Käytössä on lapsille sopivien pienien shetlanninponien lisäksi isompia gotlanninrusseja sekä isoja hevosia.

Kouluun voi myös tulla opettelemaan ajamista oman hevosen kanssa.

Leppämäki Farmin poniravikoulu on Suomen viides. Muut poniravikoulut sijaitsevat Koulavolassa, Pietarsaaressa, Seinäjoella ja Tampereella.

”Vuonna 2004 Hippoksella oli poniravikouluhanke, jonka jälkeen kouluja oli toiminnassa jopa kymmenen. Osa näistä on valitettavasti lopettanut toimintansa. Nykyisillä Suomen Hippoksen hyväksymillä kouluilla katsotaan olevat edellytykset toimia pitkäjänteisesti ja omaaloitteisesti”, sanoo Hirvonen.

Suomessa ajetaan vuosittain reilut 450 poniravilähtöä. Poniohjastajia maasta löytyy lähes 600.

SATU PITKÄNEN

HIPPOS/ELINA HIRVONEN

Poniravikoululla on 800 metrin mittainen rata aurattu pellolle ja radalla päästään harjoittelemaan ajamista porukassa.

KIRJA

Santeri Alkion päiväkirjoissa korostuu kansanvalta

Santeri Alkion maalaisliitto ei tyytynyt yksin agraarisen edunvalvonnan puolueeksi. Alkio loi kansallisliberaalinen sivistyspuolueen.

Professori **Kari Hokkanen** selittää tällä, miksi maalaisliitto ja keskustapuolue vakiinnuttivat pysyvän kannatuksen Suomessa. Ero on suuri pohjoismaisiin veljespuolueisiin.

Hokkanen on toimittanut Santeri Alkion päiväkirjat. Ne ilmestyivät perjantaina kolmena paksun niteenä. Sivuja on yhteensä yli 1 800.

”Alkio oli enemmän ideologi kuin poliitikko”, Hokkanen luonnehtii.

Maalaisliitto veti Alkion johdolla rajaa oikeistoon sosiaalisessa ja sivistyksellisessä tasaarvossa. Kansanvalta korostui, luokkataistelua ja populismia torjuttiin.

Alkio linjasi ratkaisevasti, että Suomesta tuli tasavalta eikä kuningaskunta. Hän vaikutti selkeästi demokratian säilymiseen 1930-luvun taitteen oikeistopuhureissa.

”Hänen taidemakunsa läheni samaa mitä perussuomalaiset esittivät nyt vaaliohjelmassaan”, Hokkanen vertaa.

Naiskysymyksissä Alkio edusti aikansa mieslinjaa. Ihmisenä Alkiota luonnehditaan herkäksi ja särmikkääksi. Hän kiivaili, loukkaantui ja masentuikin.

Päiväkirjat sisältävät kiperiä kommentteja aikalaisista vaikuttajista. Lukija joutuu tosin etsimään niitä työläästi. Henkilöhakemistoa ei ole.

Asiakkuusjohtaja **Raimo Savolainen** Editasta nostaa Alkion mitalisijoille Suomen itsenäistymisen alkuajan vaikuttajista. Alkion päiväkirjat ovat Editan kustantamat.

Päiväkirjojen kustantaminen liittyy Suomen satavuotisen itsenäisyyden juhlavalmisteluihin. Juhlavuosi koittaa neljän vuoden päästä.

Edita sopi pari viikkoa sitten julkaisevansa Oskari Tokoin kootut teokset. Neuvotteluja käydään Väinö Tannerin, Gustaf Mannerheimin sekä Hannes Gebhardin kootuista.

Suomen keskusta pitää Alkiota yhä keskeisenä aatemiehenään. Puheenjohtaja **Juha Sipilä** ja puolueen kerma osallistuivat päiväkirjojen julkistukseen.

Alkio toimi pitkään maalaisliiton kansanedustajana ja eduskunnan varapuhemiehenä. Nykyinen puhemies **Eero Heinäluoma** (sd.) vastaanotti päiväkirjat tuoreeltaan.

Politiikasta Alkio vetäytyi vuoden 1921 vakavan sairastumisensa jälkeen. Hän toimi kirjailijana ja Ilkan päätoimittajana kuten päiväkirjojen toimittaja Hokkanenkin sittemmin. Alkio kuoli vuonna 1930.

JUHANI VIITALA

HEVOSELÄMÄÄ

Kostaja Konginkankaalta

Olin eräänä päivänä matkalla Niinisalossa. Se oli sikäli erikoista, että kun olin siellä sotaväessä, päätin siviiliin päästyäni, etten varmasti palaisi.

Sotaväessä työskentelin tallilla, ja siitä tämä matka johtuikin. Minun aikanani tallin pilttuissa asui lähes 150 hevosta, Kasperiruuna muiden muassa. Kasperi oli opetettu potkaisemaan kaikkia, jotka seisoivat sen takana harava kädessä. Minuakin se potkaisi, ja nyt olin vuosien jälkeen tulossa kostamaan sille.

Menin tallin pihaan ja ilahduin nähdessäni siellä tyttöjä. Naisten asevelvollisuus oli kovassa huudossa, ja Niinisalo näytti ottaneen osansa palvelukseen kaipaavista. Tytöt tosin näyttivät kovin nuorilta, eikä heillä ollut sotilaspukuakaan.

Vanhastaan muistin, että talliin mentäessä täytyy ilmoittautua tallipäivystäjälle. Kysäisin pihalla parilta tytöltä, että mistähän päivystäjä löytyy. Tytöt eivät vastanneet mitään. Ajattelin niiden olevan joko ulkomaisia YK-palveluksessa olevia, tai että heitä oli kielletty puhumasta vieraille. Olkapäitään kohauttaen tytöt poistuivat sotilaskodin suuntaan.

Rohkaisin mieleni ja avasin tallin oven. Siellä näytti melkein samalta kuin ennenkin. Hevosia tosin oli vähemmän. Ovesta oikealle oli tehty toimisto.

Katselin ympärilleni ja huomasin jonkun vanhemman saapumiserän miehen pesevän toimiston lattiaa. Tiedustelin häneltä, mahtaakohan Kasperiruuna asustella tallissa. Lattianpesijä sanoi, ettei asu, mutta antoi kuitenkin luvan katsella tallilla.

Menin käytävälle. Siellä oli kaksi miestä ja epälukuinen määrä tyttöjä. Toinen miehistä oli hyvin rauhallinen. Hän lopetteli juuri kengitystä ja antoi hymyillen kommentteja ympärillään häärivälle.

Toinen mies työnteli hevosenhoitovälineillä täytettyjä kottikärryjä. Häneltä kuulin tavaroiden olevan nykyään niin levottomia, että ne lähtevät itse käytäville eivätkä osaa enää takaisin paikoilleen.

Tallilla oli myös komea pesupaikka. Siitä tuli mieleen se vanha maalaus, jossa huivipäinen tyttö istuu lypsyjakkaralla ämpäri somasti polvien välissä. Täällä vain tyttö istui ämpärin päällä suihkuttaen hevosen jalkoja ja huutaen välillä jalkojaan nostelevaa hevosta lopettamaan.

Samassa muistin silloin joskus kirjoittaneeni tallin vintillä tukipaaluun tekstin: ”Konginkankaan pojalla yhdeksän aamua”. Päätin mennä tarkistamaan, vieläkö teksti olisi tallella.

Portailla oli paljon tavaraa, joiden yli kampesin itseni vinttiä kohti. Siellä tuoksui heinille samalla tavalla kuin silloin ennenkin. Suunnistin suoraan tekstini luo, ja se löytyi sieltä mistä pitikin. Istahdin heinäpaaleille ja saman tien alkoi muistoja tulvia mieleen. Palvelusaika lipui hitaasti silmien editse ja tallista kuuluvat äänet kävivät vaimeiksi.

Yhtäkkiä kuulin tallivääpelin huudon: ”Tallikomennuskunta, käytävälle paririviin järjesty!” Säpsähdin ja tajusin, että käry kävi. Lähdin suin päin alas vintiltä. Portaiden alkuosa meni vielä hyvin, mutta sitten lipesin ja lensin. Havahduin kunnolla vasta, kun pysähdyin ämpärin päällä istuvan pesijätytön jalkoihin. En sanonut mitään ja lähdin pois.

Mutta varokaahan vain. Heti kun pääsen eroon ympärilleni kiertyneistä pinteleistä ja päähäni juuttuneesta ämpäristä, tulen kostamaan.

PEKKA TERMALA
Kankaanpää

Farmarin mahtimarkkinat

Ostetaan

Ostetaan/teetetään TERÄSRISTIKOT 1000 m² halliin, jänneväli 30 m. P. 0400 693606.

Ostetaan **kiintiöitä**

MAITOKIINTIÖTÄ C1 JA 2 alueelta. P. 044 2924572.

Ostetaan **koneita**

Ostamme käteisellä: M-B, Man, Volvo, Scania, ym. k-autot ja moottorit. Euro-Teli Oy, Hki p. 0400-646200, 0500-659678.

Ostetaan/noudetaan maatalous/konepaja/korjaamo ym. RAUTAROMUT. Kymenlaakson alueella. P. 040 7736668.

Rautaromu, sekapelti ja autot. Noudetaan nopeasti nosturiautolla. Maksan reilusti käteisellä. Romuliike ostaa p. 045 6787936.

MILK-MASTEREITA, SORAMARA. LAITTOAKIN SAA OLLA. P. 050 4092909.

PUIMUREITA: John Deere, MF, Claas, Fahr, Volvo ja Sampo 580. Myös korjattavaksi. 040 8765516.

URSUS tai ZETOR TRAKTOREITA toimivia, korjattavaksi tai osiksi puretut. P. 040 8765516.

NH TM 190 50 km/h miel. etukuormain. P. 050 5533917.

Fahrendlöse niittokone leveämpi malli. P. 040 5137357, Häme.

Ost. traktoreita ehjiä/epäkuntoisia työkoneineen. P. 0400 661593.

Ostetaan **maa- ja metsätaloustuotteita**

VIKING MALT
Malt makes difference

VIKING MALTILTA KORKEALAATUISTA, KOTIMAISTA MALLASTA YMPÄRI MAAILMAA

Viking Malt on mallastanut ohraa panimo- ja juomateollisuuden raaka-aineeksi tuotantolaitoksellaan Lahdessa jo vuodesta 1934. Pyrimme hankkimaan raaka-aineen mahdollisimman läheltä mallastamoa ja kotimainen, laadukas mallasohra on meille kunnia-asia.

Viking Maltin tavoitteena on lisätä mallasohran viljelyä ja viljelysopimuksia, joten nyt on erinomainen ajankohta ryhtyä Viking Maltin sopimusviljelijäksi.

Mallasohra on kannattava viljelykasvi ja viljelysopimuksella mallastamon kanssa varmistat mahdollisuuden myydä satosi mallastuskäyttöön kaikissa markkinatilanteissa. Yhteistyökumppaniemme kautta meillä on mahdollisuus auttaa myös mallasohraksi kelpaamattomien erien markkinoinnissa.

Kutsumme uusia halukkaita sopimusviljelijöitä ottamaan rohkeasti yhteyttä!

sanna.kivela@vikingmalt.com
Puh. 044 7391 722

Saat meiltä viljelysopimuskaavakkeen ja sopimusehdot sekä tarjouksen kiinnityshinnasta vuoden 2013 sadolle.

www.vikingmalt.com

Säilörehupyöröpaaleja Loimaan seudulta ja/tai edullisesti kuljetettuna. P. 045 2318480.

Ostetaan **eläimiä**

KARJANOMISTAJAT
Teurasnautaa kiint. hinnalla
Karitsoita ja lampaita
Välitämme poikivia hiehoja, lehmiä, koko karjoja, siitoseläimiä, vasikoita ja lampaita
Kasvatussopimukset ja -rahoitus
Eläinten kuljetuksia tuottajille alueena koko Suomi
P. 040 5796381
pekka.karhu@karjanhankinta.fi

Ostetaan TEURASKARJAA, myös luomueläimiä teuraaksi. Vasikkavälitys Savokarjalan Liha Oy. Asiamies Kari Olkkola, Toholampi, p. 044 5817723.

Ostetaan poikivia hiehoja ja lehmiä, miel. Friisiläisiä. Maksu käteinen. P. 040 7022065.

Ostetaan **kiinteistöjä**

MYY KIINTEISTÖSI,
maa-/hevostilasi, kartanosi, yrityksesi yms venäläisille! Jatkuva kova kysyntä, joten tarjoa rohkeasti myyntiin. 044-4440418/Sarmisto.
JYA Housing LKV,
Pakilantie 71, Helsinki, www.jya.fi

RAHAPELIT

Kierros 9

Vihjeemme:	1-s.	64-s.
1 R. Madrid – Barcelona	x	1 x
2 Everton – Reading	x	x
3 Southampton – Queen's PR	1	1
4 Manchester U – Norwich	1	1
5 Swansea – Newcastle	x	x 2
6 Chelsea – West Bromwich	1	1
7 Sunderland – Fulham	x	x
8 Stoke - West Ham	x	1 x
9 Middlesbrough – Cardiff	2	2
10 Barnsley – Bolton	1	1 x
11 Hull – Birmingham	1	1 x
12 Brighton – Huddersfield	1	1
13 Charlton – Burnley	x	1 x

Peliaika päättyy la 2.3. klo 16.55.

Oikeat tulokset:

Kierros 8

Vakio: 112 121 21x x111

Lotto: 4, 13, 16, 27, 30, 31, 39

Lisänumerot: 1, 6

Lauantai-Jokeri: 8 9 2 7 5 9 7

Toto75:		poissa
1. lähtö:	1	6
2. lähtö:	10	6, 12
3. lähtö:	6	–
4. lähtö:	7	–
5. lähtö:	4	5
6. lähtö:	1	–
7. lähtö:	14	5, 11, 13

Tansanian kuivuuden uhreille tukea

Suomen Lähetysseura on myöntänyt 60 000 euroa katastrofiapua kuivuudesta kärsivien auttamiseen Luoteis-Tansaniassa Meatun alueella.

Kishapun, Maswan ja Meatun alueet Koillis-Tansaniassa kärsivät jatkuvasta ruokapulasta toistuvien kuivuuksien takia.

Katastrofiavustus käytetään Meatun alueella, jossa 10 000 kaikkein heikoimmassa asemassa olevaa ihmistä saa kuukauden annoksen maissia. Erityisesti raskaana olevat ja imettävät äidit sekä lapset kärsivät aliravitsemuksesta.

Lisäksi alueen väestölle annetaan koulutusta maanviljelystä ja ruokaturvasta.

MT

Tetenarsissi kestää kylmää

Pienikukkainen tetenarsissi on kevään ensimmäinen oikea ulkokukka.

Se kestää pakkasta paremmin kuin mikään muu varhaiskevään ruukkukasvi. Muutaman päivän totuttelun jälkeen ne pärjäävät jopa kymmenessä pakkasasteessa.

Pakkasenkeston kannalta on tärkeää, että narsissit on kasteltu huolellisesti. Jos multa on kuivaa, kasvilla ei ole voimaa vastustaa kylmyyttä.

Mikäli pakkasta on luvassa kymmentä astetta enemmän, kannattaa narsissit nostaa sisälle varmuuden vuoksi. Pakkasjakson jälkeen tetenarsissin lehdet ja kukat voivat näyttää hieman nuokahtaneilta. Ne toipuvat kuitenkin entiselleen heti, kun lämpötila nousee lähelle nollaa.

Tetenarsissin voi laittaa parvekelaatikkoon tai astiaan ruukkuineen, tai istuttaa multaan ilman muoviruukkua. Tetenarsisseja ei tarvitse lannoittaa.

Ulos kannattaa laittaa teteruukkuja, joissa kukinta on jo selvästi näkyvää, koska viileässä kukat avautuvat hitaasti. Viileä sää pitää huolen myös siitä, että ulkona pidettävät narsissit säilyvät kauniisti kukkivina viikkokausia.

Maan sulamisen jälkeen tetesipulit voi ottaa ruukustaan ja laittaa kukkapenkin uumeniin multaan. Sipulin yläosa tulee noin kymmenen sentin syvyyteen. Lehtien annetaan kuihtua rauhassa, ja narsisseista on iloa seuraavanakin keväänä.

MT

Tutustu *kestotilaajan etuihin* netissä:
maaseuduntulevaisuus.fi
MAASEUDUN TULEVAISUUS